

Regeringens proposition

1976/77: 112

om ändring i lagen (1966: 742) om hotell- och pensionatrörelse

beslutad den 10 mars 1977.

Regeringen föreslår riksdagen att antaga det förslag som har upptagits i bifogade utdrag av regeringsprotokoll.

På regeringens vägnar

THORBJÖRN FALLDIN

SVEN ROMANUS

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att s. k. campingstugor undantas från lagstiftningen om hotell- och pensionatrörelse. Med campingstugor avses sådana enkelt utrustade stugor utan vatten och avlopp som nu finns på många campingplatser och som hyrs ut till allmänheten. Förslaget innebär bl. a. att gästförteckning inte behöver föras över dem som hyr sådana stugor.

Förslag till**Lag om ändring i lagen (1966: 742) om hotell- och pensionatrörelse**

Härigenom föreskrives att 1 § lagen (1966: 742) om hotell- och pensionatrörelse skall ha nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Denna lag äger tillämpning på hotell- och pensionatrörelse. Med hotell- och pensionatrörelse avses i denna lag yrkesmässig verksamhet med ändamål att tillhandahålla tillfällig möblerad bostad. *Lagen är icke tillämplig när bostad tillhandahålles som ett led i verksamhet för vård, tillsyn, utbildning eller uppfostran. Ej heller är lagen tillämplig på ensligt belägen, obemannad stuga som står till allmänhetens förfogande för tillfällig övernattning.*

Föreslagen lydelse

Denna lag äger tillämpning på hotell- och pensionatrörelse. Med hotell- och pensionatrörelse avses i denna lag yrkesmässig verksamhet med ändamål att tillhandahålla tillfällig möblerad bostad.

Lagen gäller ej

1. bostad som tillhandahålles som ett led i verksamhet för vård, tillsyn, utbildning eller uppfostran,
2. ensligt belägen, obemannad stuga som står till allmänhetens förfogande för tillfällig övernattning,

3. på campingplats belägen, enkelt utrustad stuga utan vatten och avlopp som uthyres till allmänheten som tillfällig bostad.

Med hotell eller pensionat avses i lagen byggnad eller lägenhet, vari hotell- eller pensionatrörelse drives.

Denna lag träder i kraft två veckor efter den dag, då lagen enligt uppgift på den utkommit från trycket i Svensk författningssamling.

JUSTITIEDEPARTEMENTET

Utdrag
PROTOKOLL
vid regeringsammanträde
1977-03-10

Närvarande: statsministern Fälldin, ordförande, och statsråden Bohman, Ahlmark, Romanus, Turesson, Gustavsson, Mogård, Olsson, Dahlgren, Åsling, Söder, Troedsson, Mundebo, Krönmark, Ullsten, Burenstam Linder, Wikström, Johansson, Friggebo

Föredragande: statsrådet Romanus

Proposition om ändring i lagen (1966: 742) om hotell- och pensionatrörelse

1 Inledning

Under de senaste årtiondena har det rörliga turistlivet ökat i vårt land. Många turister medför husvagn eller tält för att övernatta på någon campingplats. Som ett alternativ till husvagnen eller tältet hyr man i dag på många campingplatser ut enkelt utrustade stugor utan vatten och avlopp, s. k. campingstugor.

Frågan om campingstuga utgör sådan tillfällig möblerad bostad som sägs i 1 § lagen (1966: 742) om hotell- och pensionatrörelse (ändrad senast 1975: 599) har i praxis inte fått något entydigt svar. Med anledning härav har Sveriges campingvärdars riksförbund i framställning den 30 juni 1976 till justitiedepartementet hemställt att sådana stugor uttryckligen undantas från bestämmelserna i denna lag.

Efter remiss har yttranden över riksförbundets framställning avgivits av rikspolisstyrelsen (RPS), socialstyrelsen, statens planverk, statens brandnämnd, svenska kommunförbundet och Sveriges hotell- och restaurangförbund.

2 Nuvarande bestämmelser

Enligt 1 § lagen om hotell- och pensionatrörelse avses med hotell- och pensionatrörelse yrkesmässig verksamhet med ändamål att tillhandahålla tillfällig möblerad bostad. Lagen är inte tillämplig när bo-

stad tillhandahålls som ett led i verksamhet för vård, tillsyn, utbildning eller uppfostran. Lagen är inte heller tillämplig på ensligt belägen, obemannad stuga som står till allmänhetens förfogande för tillfällig övernattning. Därmed avses framför allt de enklare stugor som Svenska turistföreningen har låtit uppföra utefter olika vandringsleder i den svenska fjällvärlden. Med hotell eller pensionat menas i lagen byggnad eller lägenhet, vari hotell- eller pensionatrörelse drivs.

Vid lagens tillkomst förutsattes att lagen skulle vara tillämplig inte bara på verksamhet som drivs under beteckningen hotell eller pensionat, utan också på exempelvis motell, resandevåningar, resanderum, natthärbärgen, vandrarhem och vissa småstugor. I enlighet härmed kan uthyrning av möblerade stugor på campingplats falla under bestämmelserna om hotell- och pensionatrörelse. Däremot gäller lagen inte uthyrning av utrymme på campingplats för uppställning av en husvagn eller uppsättning av ett tält eller liknande.

Enligt lagen får man inte driva hotell- eller pensionatrörelse av viss storlek utan särskilt tillstånd. Tillstånd krävs sålunda när rörelsen är avsedd att samtidigt motta minst nio gäster eller omfattar minst fem gästrum. Fråga om tillstånd prövas av den lokala polismyndigheten som också utövar tillsyn över rörelsen.

Innehavare av hotell- och pensionatrörelse är skyldig att föra gästförteckning. I förteckningen antecknas gästens namn, födelsetid, hemort och nationalitet. Dessutom antecknas dagen för gästens ankomst och dagen för hans avflyttning. Gästförteckningen skall föras noggrant och på anfordran hållas tillgänglig för polismyndigheten. Den skall förvaras minst tio år från dagen för den anteckning som senast har införts.

Bakom lagen om hotell- och pensionatrörelse ligger tanken att sådan rörelse måste bedrivas på ett sätt som tillgodoser högt ställda krav på allmän ordning och säkerhet. I lagens förarbeten (prop. 1966: 124) framhålls bl. a. att gästregistret är till stor hjälp för polisen i dess spaningsarbete.

3 Framställningen

I framställning den 30 juni 1976 till justitiedepartementet har Sveriges campingvärdars riksförbund hemställt att s. k. campingstugor undantas från lagen om hotell- och pensionatrörelse. Det gäller sådana stugor som finns på vissa campingplatser för uthyrning till allmänheten och som kan sägas utgöra ett komplement till uthyrningen av tält- och husvagnsplatser. Med campingstugor avser förbundet enkelt utrustade stugor som ligger inom ordnad campingplats och för vilkas nyttjande man är beroende av tillgång till campingplatsens centrala sanitära anläggningar.

Riksförbundets framställning är föranledd av att lokal polismyndig-

het ålagt medlemmar i förbundet som har campingstugor att ansöka om tillstånd enligt lagen om hotell- och pensionatrörelse och att föra förteckning över gästerna. En i februari 1976 genomförd enkätundersökning bland förbundsmedlemmarna visar att av 1 465 redovisade campingstugor var 216 registrerade enligt lagen om hotell- och pensionatrörelse medan 1 240 stugor inte var registrerade. Förbundet anser det vara önskvärt att lagen om hotell- och pensionatrörelse får en enhetlig tillämpning. De s. k. campingstugorna bör därvid genom uttrycklig lagbestämmelse undantas från lagens tillämpningsområde. Enligt förbundets mening torde det nämligen inte vara påkallat av hänsyn till polisens spaningsarbete att kräva att det förs en gästförteckning över en så säsongbetonad företeelse som camping inkl. övernattnings i campingstugor. Det är också svårt att motivera varför gästförteckning skall föras beträffande den ena men inte den andra formen av camping. Om campingstugor hänförs under lagen om hotell- och pensionatrörelse leder det dessutom till att övernattningsstatistiken beträffande dessa stugor kommer att hänföras till hotellstatistiken i stället för campingstatistiken, vilket är missvisande. Den lagändring som förbundet sålunda förordar skulle innebära att den praxis som f. n. tillämpas i flertalet polisdistrikt lagfästs.

4 Remissyttrandena

Samtliga remissinstanser tillstyrker framställningen. *Socialstyrelsen* framhåller att förslaget inte innebär någon förändring av möjligheterna för hälsovårdande myndigheter att övervaka de hygieniska förhållandena vid campingplatser och i campingstugor. *Statens planverk* anser att frågan om campingstugorna bör föras in under lagen om hotell- och pensionatrörelse lämpligen bör avgöras med hänsyn till om stuggästerna hänvisas till campingplatsens för gemensamt bruk anordnade sanitära anläggningar. För att inte nödiga åtgärder till skydd mot brand skall bli eftersatta är det också lämpligt att det av lagen framgår, att med campingstuga avses friliggande, dvs. ej sammanbyggd, mindre en-våningsbyggnad. Planverket vill påpeka, att en ändring av lagen inte påverkar skyldigheten att beträffande campingstugor följa i byggnadslagstiftningen givna bestämmelser för fritidsbebyggelse. *Statens brandnämnd* erinrar om att bl. a. vissa byggnadstekniska föreskrifter som upptagits i svensk byggnorm anknyter till lagen om hotell- och pensionatrörelse och reglerar byggnad eller del därav som ingår i hotellrörelse. Dessa föreskrifter gäller inte stuga som ingår i campingrörelse. Nämnden menar att erfarenheterna från hotellbränder knappast motiverar att gällande byggnadstekniska bestämmelser för hotell lindras. Skall en utjämning äga rum mellan kraven för hotellstuga resp. campingstuga, måste det alltså ske genom att campingstugan ges högre brandteknisk

standard. Statens brandnämnd har inget yrkande i denna fråga men vill ändå påtala saken. Sker ingen utjämning skulle det enligt nämndens mening vara värdefullt, om begreppet campingstuga kunde definieras. Det skulle då bli lättare att hålla isär begreppen till båtnad för värdar, handläggande myndigheter och gäster.

5 Föredraganden

Under de senaste årtiondena har kommuner och enskilda i takt med en ökande turism ställt iordning ett stort antal nya campingplatser runt om i vårt land. Samtidigt har många äldre campingplatser rustats upp. Den allmänna standarden har därigenom höjts väsentligt och många campingplatser kan i dag erbjuda en rikt varierad service åt sina gäster. Bl. a. kan man i dag på många campingplatser hyra s. k. campingstugor. Dessa stugor är enkelt utrustade och saknar vatten och avlopp. Stuggästerna är följaktligen hänvisade att använda campingplatsens centrala sanitära anläggningar.

Lagen (1966: 742) om hotell- och pensionatrörelse är tillämplig på yrkesmässig verksamhet med ändamål att tillhandahålla tillfällig möblerad bostad. Utanför lagen faller sådan campingrörelse som innebär uthyrning av endast husvagns- och tältplatser. Däremot råder det tveksamhet i praxis om lagen är tillämplig på campingrörelse som omfattar uthyrning av möblerade campingstugor. Tillämpas lagen om hotell- och pensionatrörelse på campingstugor innebär det skyldighet för campingvärdaren att bl. a. söka tillstånd för rörelsen hos den lokala polismyndigheten och att föra förteckning över gästerna.

Sveriges campingvärdars riksförbund har hemställt att campingstugor-
na uttryckligen undantas från tillämpningsområdet för lagen om hotell-
och pensionatrörelse. Remissinstanserna har tillstyrkt en sådan lag-
ändring.

Det är självfallet otillfredsställande att lagen inte ges en enhetlig tillämpning. En campingrörelse som innefattar uthyrning av campingstugor anses i ett polisdistrikt vara tillståndspliktig hotell- eller pensionatrörelse medan polisstyrelsen i ett annat distrikt bedömer en sådan rörelse falla utanför lagens tillämpningsområde. Frågan är då om campingrörelse i den del den avser uthyrning av campingstugor bör jämföras med hotell- och pensionatrörelse eller om man uttryckligen bör undanta campingstugorna från lagens tillämpningsområde. För egen del anser jag att den sista lösningen bör väljas. Några sakliga skäl kan knappast anföras för att göra skillnad mellan olika former av campingrörelse beroende på om de innefattar uthyrning av campingstugor eller inte. De polisiära späningsmotiv som kan åberopas till stöd för skyldigheten enligt lagen om hotell- och pensionatrörelse att föra gästförteckning anses sedan länge sakna bärkraft när det gäller de semesterfirare som bor i tält eller hus-

vagn på våra campingplatser. Detsamma måste rimligtvis gälla även för dem som väljer campingstugorna som boendeform. Det är här i regel fråga om samma kunder. Man kan sålunda anta att många av stuggästerna haft för avsikt att tälta men föredragit den bekvämare boendeformen när de erbjudits att hyra en stuga.

Praktiska skäl talar således för att de s. k. campingstugorna undantas från tillståndsskyldighet och kravet på gästkontroll. En sådan ordning skulle också överensstämma med vad som i dag gäller i flertalet polisdistrikt. Jag förordar därför en ändring i 1 § lagen om hotell- och pensionatrörelse som klargör att campingstugorna inte faller under begreppet hotell eller pensionat. Som några remissinstanser har påpekat innebär detta inte att krav på brandskydd eller hygien behöver efterges. Sådana synpunkter beaktas genom andra lagbestämmelser. Den föreslagna lagändringen bör träda i kraft snarast möjligt.

6 Hemställen

Med hänvisning till vad jag nu har anfört hemställer jag att regeringen föreslår riksdagen

att antaga inom justitiedepartementet upprättat förslag till lag om ändring i lagen (1966: 742) om hotell- och pensionat-rörelse.

7 Beslut

Regeringen ansluter sig till föredragandens överväganden och beslutar att genom proposition föreslå riksdagen att antaga det förslag som föredraganden har lagt fram.

